

له بواری خویندندا، مه کتبه ده بی ههول بادت هه موو خویند کاریک:

- پرسنی و ئاره زوویی فیربوونی له لا گه شه بکات،
- شیوازیکی فیربوونی تایبته به خوئی بدوژیتهوه،
- فیر بیت بروا به بههره ی خوئی بکات،
- ههست به ئاسوودهیی بکات و فیر بیت له ههلسوکهوتدا له گه ل خه لک ریژی
- کهسانی دیکه بگریته،
- فیری پهیدوژی و لی وردبوونهوه بیت،
- فیری کاری هه م سه ربه خو و هه م هاوکاری بیت،
- فیر بیت، سه ربه خو، له سه ر بنه مای زانسته و هه لسه نگانندی ئا کاره کی
- و لوژیکی، بوچوونه کانی خوئی دابریژیته،
- زانیاری تهواو له وانه کانی خویندن و بابته ی وانه کاند
- پهیدا بکات به مه بهستی پیگه یشتن و ئاماده بوون بو پیشه روژ.
- زمانیکی زهنگین و رهنگینی هه بیته و نرخی زمانی سهنگین بناسته.
- فیری دانوستاندن بیت به زمانی بیانی.
- فیر بیت گوئی بگریته، گفتوگو بکات، به لگه بییتهوه و
- زانستی خوئی بکاته بنه ما و ئامراز بو:
- دارستن و ئەزموونی گریمانه،
- چاره سه ر کردنی کیشه،
- وردبوونهوه له رووداو،
- هه لسه نگانندی ره خه گرانه ی بابته،
- هه لسه نگانندی هه لبازدنی به ردهست بو خویندن و پیشه ی

له سویدییه وه کراوه به کوردی

www.komak.nu

سزای خویندکارانی مندا له قوناغی سه ره تاییدا

شالار جهه نهر

تیره که گوايه نهم خویندنگایه ماموستا کانی سزای خویندکاران ددهن، کواته ده بیته ماموستایانی قوناغی سه رتایی بشوان به شیوه ی که هیمانسه مامه له له گه ل خویندکاردا بکن و سزادان خه فه بکات له کرداری خویدا راهی زانسته و کومه لایه تی به مرز بکاته موو ناره زووی زانین (حسب الاستطلاع) له میشلک و دهروونی خویندکاراندا درست بکات.

سه رچاوه کان

- ۱- علم النفس الطفولة والمراهقه.
- ۲- کوردستانی نوئی ژماره (۲۲۸۷).
- ۳- گوڤاری تهنروستی ژماره (۱۸).
- ۴- رۆژنامه ی هه ریتی کوردستان ژماره (۱۶۴).

پوله کاند بو نمونه له پۆلدا ماموستا چهند خویندکاریک دهست نیشان ده کات و جیایان ده کاتوه له خویندکاره کانی تر که سایه تیان ده شکینیت و سزای دهرونیان ده دات و وشه (ته مه ل، نه زان) ده سه بیته بیسه ریاند، ماموستا نهم کرده وه به لای خویه وه په سنده و به کاریکی دروستانه ده زانیت بو نهمی نهم کومله بروانسه خویندکاره زیره که کان و بجه ناستی نهوانسه، به لام له راستیدا ته مه کاریکی هه لایه چونکه قوناغی سه رتایی مندا لیک جیاواز تره له مندا لیک تر هه روه ک (سه ماح حمدان) ده لیت (قوناغی سه رتایی مندا ل جیاوازه له مندا لیک تر چونکه مندا له قوناغی سه رتاییدا لوکته ی چالاکیته و به زوویی گه شه ده کات و هه موو هه سته کانی ده خاته کار بو نهمی درویره که ی تیگیات) هه روه ها نایته زور له مندا ل بگریته له قوناغی سه رتاییدا چونکه وا له مندا ل ده کات کاردا نهمه ی که پیچه وانیه هه بیته بو واز هینان له خویندنگایان دژایه تی ماموستا که ی بکات له خویندنگایه کی

دهرونی مندا له که، بو نمونه هه ندری جار مندا ل نازادی جهسته یی ده بیته له بهر ترس ناویرت بیدرکینیت لای ماموستا که ی پان له بهر شمره، له نه غامی نهم کاروه چهند کاریکی تر ماموستا ریگر ده بیته و یارمه تی نادات چونکه ماموستا نهم خویندنگا سه رتاییه کاند روه به رووی خویندکار له قه لمه ده دات، له راستیدا نهم دهست نیشان کردنه هه لایه چونکه مندا ل به شیوه ی که سروه تی جوله کردنی له گه لایه تا ته مه نیکی دیاریکراو هه روه ها به پیچه وانیه هه ندری مندا ل یینه دنگر و گۆشه گرده بن، له وانسه جوله کردنه که بگۆردین بو نهمی (الفیره) له خویندکاریکی تر، بو نمونه ماموستای وانیه ییرکاری خویندکاریک دهست نیشان ده کات و هه لایه سینه تی بو سمر ته ختمه خویندکاردا پهیدا بکات، کاری وانته وه وک کاریکی کومه لایه تی و خودی خوئی مندا لدا خه فه بکات.

۵- لاوازی خویندن (ته مه ل): دیارده که له خویندنگایان کوردستاندا به دهی ده کرتیست وک جیا کردنهمی خویندکاری (زیره که ته مه ل) به تاییه تی، له

هه لسه کواته سروه تی ناساییه و به لگه ی کۆل نه دانو سوربوونه له سه ر ژیان بو زیاتر روون کردنهمی نهم هه لسه کواته که خویندکار له قوناغی سه رتاییدا له پۆلدا یینی هه لده سیت که له سه روه نامازه مان پندا له چهند خالیکدا ده پیته روه.

۱- ییناگابوون له کاتی وانه و تنسه ودا له ناو پۆلدا: زورکات خویندکاری سه رتایی ناگاداری ماموستا نایته له کاتی وانه و تنسه ودا له ناو پۆلدا له کاتی که ماموستا که ی سه رتایی وانه کیه تی، هه ندری ماموستا یینه دنگر ناگاداری خویندکاره که بکاته وه سزای ده دات به هه ر شه بیته پان به سزای جهسته یی، نهم سزایه هه لایه که ماموستا نه غامی ده دات له بهر نه وه پیوسته نهم خویندکاره ناگاداری که یته وه به سزای کار له دهرونی نه کات و بتوانیت به شیوه ی که نهم بیرو هوشی مندا له که بگریته وه بو لای وانه که کاتیک مندا ل بیروهوشی لای وانه نامینیت ده گریته وه بو چنده هویه وک کیشه ی ناو خیزان بو نمونه نازاوه ی نیوان دایک و باوک که مندا ل له نیوه نی کیشه که ده دژی ناگاداری باری نارماله و کار له دهرونی ده کات کاتی مالسه و به جیسه هیلته و رووده کاتسه خویندنگا نهم کیشه یه له میشلکیدا ده بیته و بیروهوشی لای مالسه و ده بیته له هه مان کاتدا ده رسته له سزای ماموستا که ی هه روه ها ترسی نهمی له دهرونیله له نه غامی نهم کیشه یی نیوان دایک و باوکی له سوو خه وه سستی نهوان بیته ش بیت.

۲- جوله کردن: مندا ل به گشته و به شیوه ی که سروه تی ده بیته نازادو سه ربه خو بیت له هه لسه کواته کاتیدا هه ر له م پاریه وه (لیس بی سی ساتالین) ماموستا که ی باخچه ی ساوا یانی له نمانیایه ده لیت (مندا لان هه زنا که ن هه یج که سیک ناگای له توره بوون و هه سستیان بیت، هه روه ها ده لیت مندا ل له سه رتایی چونه نار خویندنگاره له هه ندری رووه وک مندا لی تازه سه ریکه بوون که پی دا ده گرن له سه ر کاریکی یا وک ده گرن ده لیت ده بیته هه ر نه غامی بدم) کواته له م ته مه نده سه ربه خو بوونی خویندکاره که سیه یه ن نهم وک ته مه نی پیچه وان، به لام له هه مان کاتدا بزیرو چالاکن له ژیا نی رۆژانه یاندا کواته جوله کردن و

مندا له دهوای ته مه نی بیته بو شه ش سالی ناره زو ده کات ژیا نی بگۆریت و پیوستی به خیزانه که ی و دهرویره نه مینیت، که پیشتر ریمایی و سه ره رشتیان ده کرد، هه روه ها ده بیته پی نیته ژینگه ی که تیره وک گه رره کان هه لسه کواته بکات، هه ر له م ته مه نده مندا ل بو خویندنگا و چاوه یانیک تره هه لده سیت، سه رتایی چوونی مندا ل بو خویندنگا توشی ترسو و له ورا کیشه یی زور ده بیته دورر ده گریته وه له هاریکانی گه رکه له بهر نهمی هه یج شاره زایه کی له بهاری خویندنگاره نیه، به لام زانایانی په روه دی مندا ل بییان وایه به شیوه ی که گشته له خویندنگا که سیه یه کی سه ربه خوئی له دروست ده بیته، به لام له مالسه و که سیه یه کی نهوت ژیرانه ی له دروست نایته، چونکه ژینگه ی مالسه و خویندنگا بو ژیا ن و گره رانی مندا ل دوو پیگه شوینی جیاوازه له به کتری، بیگومان خویندنگا فیرکه ی دروست بوونی نه قلیانه ی مندا له هه ر به هویه که سیتی مندا ل تییدا دروست ده بیته به لام کاتیک مندا ل ده وانه خویندنگا بزبو چالا که تیکه لای چنده که سیک نه ناسراو ده بیته که نایان ناسیت و ناشای نه بوون به لام به هه مان شیوه وک هاریکانی کۆلانی ناره زو ده کات په یوه ندیان له گه ل به سستی و پاریمان له گه لدا بکات، له نه غامی تیکه لا بوون و گه مه یه کی زوره له گه ل هه روه ی نوینه کاتیدا توشی سزایه کی توند ده بیته له لایه ن چهند ماموستا که وه هه رده شی توندی لیده کرتیست و سزا ده درسته و به سه ریچی کردن له قه لمه ده دزین، هه ندری مندا ل له کاتی چونه نار خویندنگاره ده وانه ماموستا که ی داریکه ی به ده سته وه له سه رتایی چونه ژوره ودا راوستا وه باخوه له کۆرپانی خویندنگا که ده گریته له م کاتدا مندا ل بزیوی چالاکی نامینیت که له موو پیش نه غامی داوه کومه لای خواستی خوئی خه فه ده بیته که له خویندنگا که ده نه غامی بادت و هه روه ها ترسی لادروسته ده بیته هه ندری جار ماموستا سزای خویندکار ده دات له سه ر نهم کرده وانه (ییناگابوون له کاتی وانه و تنسه ودا، هه لسه کوات، جوله کردن، لاوازی خویندن ته مه ل) زانایانی دهرونی ناسی

سیستمی سزای پاداشت ده بیته به کار بهیتریت، به لام سزای جهسته یی نا . هارالاتی